

RESTAURAREA BIROULUI GENERALULUI MAIOR EMANOIL BÎRZOTESCU

*restaurator expert lemn,
Muzeul Județean Argeș, Pitești

Luigi Flaviu ȘUTA*

Abstract: *The article presents the restoration process of a Jacobean style piece of furniture that belonged to a Romanian army general, Emanoi Bîrzotescu. The desk is part of the Argeș County Museum heritage.*

Keywords: *desk, Jacobean style, restoration, general Bîrzotescu, Argeș County Museum.*

Cuvinte-cheie: *birou, stil iacobean, restaurare, general Bîrzotescu, Muzeul Județean Argeș.*

Scurtă prezentare a stilului Jacobean

Perioada Jacobeană începe cu urcarea pe tron a regelui James I (1603-1625) și continuă cu a regelui Charles I (1625-1649). În unele lucrări, perioada domniei regelui Charles I mai este denumită și perioada Caroleană. Se observă o schimbare graduală de la stilul Elizabethan, marcat prin folosirea stejarului și prin ornări uneori excesive, la un stil mai puțin ornamentat, mai liniștit, cu o sculptură mai plată.

De exemplu, picioarele de masă devin mai drepte și își pierd strunjiurile de tip „pepene” sau „bulb” care erau tipice pentru piesele anterioare. Picioarele strunjite în spirală sunt de asemenea piese tipice acestei perioade, care au rămas, de altfel, populare pentru picioarele de masă secole întregi.

Odată cu maturarea stilului apar carpetele iar pe mobilă observăm iarăși tapițerii, broderii și sculpturi. Culorile capătă o importanță deosebită în stilul Jacobean, se observă mai ales la îmbrăcăminte, dar și la pictura de pe mobilă (din păcate piesele păstrate până în ziua de azi păstrează doar o urmă a acelor picturi).

Era Jacobeană este încă o fază a Renașterii în Anglia, manifestată în arhitectură, teatru și decorare și începută în era Elizabethană. Acest stil influențează stilul de construcție a mobilei din America numit și Pilgrim.

Foto 1. Scaun în stil Jacobean.

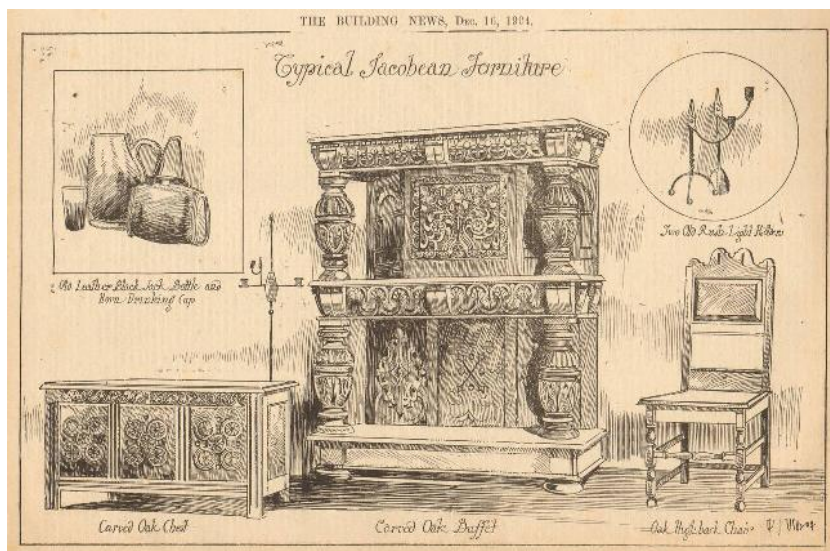

Foto 2. Ilustrație în periodicul „The Building News”, din 16 decembrie 1904, cu mobilier specific stilului Jacobean.

Din această cauză stilul Pilgrim este foarte asemănător cu Jacobean. Putem vorbi chiar de o echivalare Jacobean-Pilgrim.

Lemnul folosit este tot stejarul dar apar și piese din cireș și nuc. Cuferele dispar iar în locul lor apar cuferele cu sertare și cu aplice decorative în jurul lor, care acopereau încheietura în „coadă de rândunică”, o nouă invenție a aceluia secol care se pare că a avut mult succes până în zilele noastre.

Decorațiunile constau în arcuri, panouri și sculpturi în motive florale sau geometrice și coloane strunjite și despicate în două, aplicate pe panouri. Butonii trăgători și mânerul erau de cele mai multe ori sculptate. În această perioadă, scaunele aveau o construcție solidă din stejar masiv forma fiind triunghiulară.

Spătarul era tot din stejar și era capitonat cu material textil sau piele, fixate prin cuie de aur sau argint și uneori cu franjuri atârând. Unele scaune erau construite numai din lemn strunjit.

Aceste componente ale scaunului erau strunjite cu mai multe detalii. Schimbările în moda feminină care au început în timpul perioadei Elizabethane continuă și sub James I cu rochiile exagerat de largi. Aceste rochii au impus prin necesitate un anumit tip de scaun pe care femeile să se poată așeza când le poartă.

Astfel a apărut scaunul „farthingale”(crinolină), construit din stejar, fără mâner, pentru a permite doamnelor să stea cât mai comod. Mobila

Foto 3. Scaun în stil Jacobean.

Foto 4-5. Mese în stil Jacobean.

continuă tradiția Elizabethană de construcție solidă, viguroasă din stejar cu linii drepte, design rigid și construcție masivă. Suprafața mobilei era ceruită pentru protecția lemnului. Această ceară se tot acumulează pe mobilă, dând un luciu închis, antic, caracteristic pieselor din acea perioadă. În această epocă apare și masa cu picioare de tip „poartă”.

Stilul Jacobean este recunoscut pentru aspectul tridimensional al decorațiilor. Lemnul este adânc sculptat iar elementele care ies în evidență (picioare de masă, scaun) erau accentuate.

Foto 6. Imagine analog pentru identificarea elementelor decorative.

În America, stilul Jacobean este denumit „Pilgrim” (pelerin sau următorii autori). Mobila ajunge aici cu primii emigranți, incluzând faimoșii Pilgrimi. Ei inițial au adus și apoi au construit piese de mobilier tipice cu perioada Jacobeană și Caroleană din Anglia.

Biroul generalului maior Emanoil Bîrzotescu - descriere

Această piesă de mobilier destinată scrisului a fost realizată conform standardelor stilistice jacobene. Tăblia realizată din trei elemente îmbinate prin înclieiere directă este bordurată cu masiv de foioase profilat și gravat prin sculptare în tehnica basoreliefului cu elemente geometrice și vegetale.

Țarul mesei este realizat pe un schelet din rășinoase, placat la rândul lui cu tăblii pe părțile laterale încastrate în rame profilate și decorate cu elemente vegetale. Zona frontală a mesei este casetată cu cinci tăblii dispuse simetric, decorate la rândul lor cu elemente vegetale simetrice sculptate și aplicate.

Zona de lucru este identică cu cea frontală și prezintă cinci sertare cu aceleași caracteristici stilistice. Picioarele sunt torsadate, unite printr-un element torsadat având la mijloc un bulb strunjit.

Starea biroului înainte de restaurare

Obiectul prezenta depuneri diverse, zone cu uzură fizică accentuată, multiple zone lacunare cu pierdere de material, descleieri, prezența insectelor xilofage, deteriorarea calității stratului de finisaj.

Foto 7-8. Imagini analog pentru identificarea elementelor decorative.

Foto 9. Biroul înainte de restaurare (ansamblu).

Foto 10-17. Biroul înainte de restaurare (detalii).

Procesul de restaurare

Procesul de restaurare a constat într-o primă fază în decaparea stratului de finisaj, urmând ca zonele lacunare să fie completate conform modelului existent astfel încât elementele să-și recapete valoarea. Elementele decorative de pe tăbliile sertarelor au fost confecționate sau completate în același spirit conform modelului inițial, următoarea fază fiind băițuirea și aplicarea stratului de shellack. Ultima și cea mai importantă a fost cașerarea postavului pe suprafața tăbliei încheind astfel procesul de restaurare.

Foto 18-25. Îndepărtarea stratului de lac protector degradat și a depunerilor aderente.

Foto 26-32. Reconstituirea elementelor decorative lipsă de pe sertare și integrarea cromatică a acestora.

Foto 33. Consolidarea blatului și fixarea în pene tip coadă de rândunică.

Foto 34. Biroul după restaurare (ansamblu).